

Hazırlayan: **Deniz SARI**

Global pazarda son yıllarda artan kapasite fazlalığı, başta Çin olmak üzere dumpingli ve devlet destekli çelik ürünleri ihracatındaki artış, Türkiye çelik sektörünü olumsuz etkiliyor. Bunun yanında uluslararası pazarlarda fiyatların düşmesi ve bu doğrultuda Türkiye'nin net ithalatçı duruma geçmesi, kâr marjının düşmesine neden oldu. Katma değerli ürün pazarında da arz-talep dengesizliğinin ticari kalite ürünlerden daha az olduğunu ifade eden uzmanlar, kâr marjını artırmak için hem hizmette hem de satışı sağlanan demir-çelik ürünlerinde daha yüksek kaliteyi hedeflemenin önemine vurgu yapıyor. Uzmanlara göre, sektördeki kaybın önüne geçilebilmek için Türkiye çelik piyasasının diğer ülkelerde olduğu gibi, dumpingli ve devlet destekli çelik ürünleri ithalatının yol açtığı haksız rekabetten korunması gerekiyor.

Stok maliyetinden kurtarıyor

Üreticiler ile son kullanıcılar arasında yer alan çelik servis merkezleri (ÇSM), son kullanıcıların kullanım şekillerine göre çelik ruloların ebatlanmasının yanı sıra müşterilerinin stoklarını tutarak, onları stok maliyetinden kurtarıyor. Nihai çelik kullanıcısı müşteriler açısından ekipman, bina ve işgücü gibi alanlarda tasarruf imkanı sunarken; tedarik zinciri yönetimiyle stok ve işgücü maliyetlerinde verimliliği artırıyor. Ayrıca, zamanında teslim güvencesi veren ÇSM'ler, hassas toleranslarda ebatlanan çeliği sağlayarak, müşterilerine verimliliği artırma ve maliyetleri düşürme konularında da hizmet sunuyor. Stok, sevkiyat, üretim ve diğer organizasyonların ÇSM'lerde disiplin içinde yürütüldüğünün altını çizen uzmanlar, bununla birlikte ÇSM'lerin çelik sektörüne katma değer sağlayan bir yapıyı da barındırdığını ifade ediyor. Sanayi üretiminde genişleyen ürün gamının kullanılan girdilerde ise çeşitliliği beraberinde getirdiğini belirten sektör temsilcileri, sanayinin değişen ve farklılaşan ihtiyaçlarına cevap verebilmek için ÇSM'lerin hızla arttığının altını çiziyor.

Üreticiler artık kendi ÇSM'lerini kuruyor

Birçok ÇSM'nin ticari malzemeler için hizmet vermektan çıktığını belirten firma sahipleri, gelecek dönemde ÇSM'lerin Avrupa'da olduğu gibi Türkiye'de de yüksek kalite

ÇELİK SERVİS MERKEZLERİ VERİMLİLİĞİ ARTIRIYOR

Çelik servis merkezleri, son kullanıcıların kullanım şekillerine göre çelik ruloların ebatlanmasını sağlayarak stok maliyetlerini azaltıyor. Nihai çelik kullanıcısı müşteriler açısından ekipman, bina ve işgücü gibi alanlarda tasarruf imkanı yaratırken, tedarik zinciri yönetimiyle de stok ve işgücü maliyetlerinde verimliliği artırıyor.

Fotoğraflar: Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi

%66

2016'DA HAM ÇELİK
ÜRETİMİNDEKİ KAPASİTE
KULLANIMI

%56

ÇELİK TÜKETİMİNDEKİ
İTHAL ÜRÜNLERİN
PAYI

**19MİLYON
TON**

BU YIL İÇİN ÖNGÖRÜLEN
İTHALAT MİKTARI

teli çelik ürünlerinde daha niş hizmet veren bir yapıya bürünmeyi hedeflediğine işaret ediyor. Son yıllarda yassı çelik üretiminin kâr marjının düşmesiyle birlikte üreticilerin kendi ÇSM'lerini kurduğu bilgisini veren sektör temsilcileri, müşteriye doğrudan satış yapmayı amaçlayan ÇSM'lerin, müşterinin üretimine odaklanmasını, ana iş kolu dışındaki faaliyetler için tesis, makine ve işgücü yatırımından tasarruf etmesine imkan sağladığını bildiriyor. Uzmanlar, bu yönüyle rekabetin arttığı dönemlerde çelik üreticilerinin yapamadığı birçok işlemin ÇSM'ler aracılığıyla sağlanabildiğine dikkat çekiyor.

Net ithalatçı olduk

ÇSM'lerde artan iş hacmine ters orantılı olarak Türkiye çelik sektöründe ise daralma söz konusu. Özellikle son üç yıl içinde sektörün göstergeleri olumsuz bir tablo ortaya koydu. Türkiye Çelik Üreticileri Derneği'nden (TÇÜD) alınan verilere göre, Türkiye çelik sektörü 2002-2012 döneminde global pazarın hızlı gelişen sektörleri arasında yer aldı. 2011 ve 2012 yıllarında çelik üretimini en fazla artıran sektör konumuna ulaştı. Ancak, küresel ölçekteki atıl

kapasitelerin artmasına ve piyasa bozucu ticari uygulamaların yaygınlaşmasına paralel 2012 yılından bu yana Türkiye'nin bu alandaki üretimi ve ihracatı hızla kan kaybetti. Türkiye'nin çelik tüketiminin yüzde 21 arttığı son üç yılda, çelik üretimi yüzde 12 geriledi. Çelik ürünleri ihracatı ise yüzde 17 azalırken, ithalat hızla bir şekilde artmaya devam etti, son üç yıl içinde yüzde 61 gibi olağanüstü bir oranda yükseldi. Bu durum, Türkiye'nin 15 yıl sonra çelik ürünlerinde yeniden net ithalatçı pozisyonuna geçmesine, bir başka deyişle 15 yıl geriye gitmesine neden oldu. İhracatın ithalatı karşılama oranı, 2012 yılındaki yüzde 153 seviyesinden yüzde 95'e geriledi. 2015 yılında Türkiye 50 milyon tonluk kurulu kapasitesinin 19 milyon tonunu artan ithalat baskısı ve haksız rekabet ortamı nedeniyle kullanamadı. Buna karşılık yüzde 38 artışla, yaklaşık 19 milyon ton çelik ithal etti. Çelik sektörünün yurt içi ihtiyacı tamamen karşılayabilecek bir kapasiteye sahip olmasına rağmen, ithal ürünlerin Türkiye'nin çelik tüketimindeki payı son dört yılda hızla artarak, yüzde 39'dan yüzde 56'ya ulaştı.

Çelik ithalatının hızla artış göstermesi nedeniyle, kapasitesinin yaklaşık 19 milyon

tonluk kısmını kullanamayan Türkiye, çelik ürünlerinde net ithalatçı pozisyona geriledi. Bu yıl yaklaşık 19 milyon ton çelik ithal etmesi beklenen Türkiye'nin yine yaklaşık 19 milyon tonluk kapasitesinin de atıl durumda kalacağı öngörülmüyor.

Sorunlar neler?

Özellikle Dahilde İşleme Rejimi (DİR) ve gümrük vergileri konusunda adım atılmaması, Türkiye çelik sektörünü ve pazarını global pazardaki dampedli ve devlet destekli çeliğin daha fazla hedefi haline getirdi. Bunun yanında 2016 yılının ilk 11 aylık dönemi itibarıyla ithalat hala yüksek seviyesini sürdürüyor. 2016 yılında Türkiye'nin çelik ürünleri ihracatı miktar açısından 16,7 milyon ton seviyesinde sabit kalırken, değer açısından fiyatlar genel seviyesindeki gerileme nedeniyle, yüzde 8 düşüşle 11,7 milyar dolardan 10,7 milyar dolara geriledi. 2012-2016 döneminde yüzde 17 gerileyen Türkiye'nin çelik ürünleri ihracatının, bu yıldan itibaren yeniden yükselme eğilimine gireceği öngörülmüyor. İhracattaki azalmanın durmuş ve ithalatın gerilemeye başlamış

olması nedeniyle 2016 yılında, son üç yıldan bu yana düşüş gösteren çelik ürünleri ihracatının ithalatı karşılama oranı, iki puanlık artışla, yüzde 95'ten yüzde 97'ye yükseldi. Bu yıl ise sektörün ihracatının yeniden artış eğilimine gireceği, çelik ürünleri ithalatının ve iç tüketimde ithal ürünlerin payının azalacağı öngörülüyor.

Mevcut kapasiteler atıl durumda kalıyor

Özellikle yassı çelik ürünlerinde, tamamen özel sektör tarafından ve hiçbir devlet yardımından yararlanılmadan yapılan yatırımlarla, kapasite son 10 yılda 3 milyon tondan 19 milyon tona yükseldi. Ancak, sektörün yassı çelik üretim kapasitesinin yurtiçi ihtiyacı rahatlıkla karşılayabilecek seviyelere ulaşmasına rağmen, 2015 yılında sektörün kapasite kullanım oranı yüzde 44 seviyesinde kaldı. Yaklaşık 10 milyon tonluk kapasite kullanılmamış ve ağırlıklı Çin, Rusya ve Ukrayna'dan yapılan ithalata ait olmak üzere, 8,6 milyon tonluk rekor seviyelerde ithalat yapıldı. 2015 yılındaki yüzde 28 ithalat artışının üzerine, 2016 yılının Ocak-Kasım döneminde de yassı çelik ürünleri ithalatı yüzde 3'lük ilave artış gösterdi ve ithalattaki büyüme endişe verici bir seviyeye ulaştı. Yassı çelik ithalatının 8,8 milyon ton ile yeni bir rekor seviyeye ulaşmasının üretimi baskı altında tutması nedeniyle, yassı çelik üretiminde kapasite kullanım oranı yaklaşık yüzde 50 seviyesinde kaldı.

Kayıpların telafi edilmesi gerekiyor

Türkiye'nin çelik üretimi ve tüketimi açısından 2016 yılının ilk yarısında ham çelik üretimi, girdi maliyetleri arasındaki hurda aleyhine olan dengesizlik ile küresel çelik üretimindeki arz fazlalığının baskısı altında kalırken, yılın ikinci yarısında demir cevheri ve kömür fiyatlarındaki artışın, elektrik ark ocaklı tesislere sağladığı nispeten avantajlı şartlara bağlı olarak, üretim artışı hızlandı. Yıla hızlı artışla giren tüketim ise ikinci yarıda ekonomideki yavaşlamaya paralel, ilk yarıdaki kazançlarını sıfırlayan bir noktada yılı tamamladı. 2016 yılında toplam ham çelik üretiminin yüzde 5 artışla 33 milyon ton, tüketim ise bir önceki yılın tüketimi ile benzer seviyelerde gerçekleşti. Yılın son çeyreğinden itibaren kömür ve demir cevheri fiyatlarındaki hareketlenmeye bağlı olarak hurda fiyatları daha rahat bir seyir izlemeye başladı. Her ne kadar son haftalarda entegre tesislerin girdi mali-

Çelik fiyatları ne olacak?

Çin'deki yüksek kapasitenin ve iç tüketimindeki düşüş sebebiyle, zaman zaman ihrac pazarlarda başvurulan dampingli satışların yarattığı baskının, global çelik sektörü için tehdit unsuru olarak varlığını sürdürüleceği, ancak Çin'in Türkiye dışında tüm büyük çelik ithalatçısı ülkelerden görmüş olduğu keskin reaksiyon sonrasında, eskisi kadar rahat davranamayacağı değerlendiriliyor. Türkiye'nin bu konuda yeterli tedbir alınmamış olmasının, özellikle yassı sıcak ürünlerde daha fazla olumsuzluklara yol açmasından endişe duyuluyor. Yaşanan tüm ekonomik ve siyasi olumsuzluklara rağmen, ekonomideki büyümenin devam edeceği, bu yıl Türkiye'nin AB ile yaşanan problemlerin, tarafların meseleye sağduyulu yaklaşmasıyla aşılacağı, ilişkilerdeki olumsuzlukların iki tarafın pozisyonlarını gözden geçirerek, karşılıklı beklentileri daha iyi değerlendirecek ve çıkmaza götürmeyecek bir yaklaşım benimsemeleri ile olumluya dönüşeceği, bunun da hem üretim artışı hem de oluşacak ilave taleple, ekonomiye ve sektöre olumlu etkilerde bulunacağı değerlendiriliyor. Diğer taraftan, 2016 yılının ikinci yarısından itibaren yükselmeye başlayan çelik fiyatlarının, bu yıl talepteki toparlanmaya, girdi maliyetlerindeki artışa ve Çin'in piyasalardaki ihtiyatlı pozisyonunu sürdürmesine bağlı olarak, yükseliş eğilimini koruyacağı öngörülüyor.

yetlerinde gevşeme eğilimi gözlenirse de kısa süre içinde kayda değer bir gerileme gerçekleşemeyeceği, hurda fiyatlarının karşılaştırmalı olarak bir süre daha avantajlı konumunu sürdüreceği ve bu durumun Türkiye'nin çelik üretimindeki artışı desteklemeye devam edeceği öngörülüyor. Ancak, geçen yıllarının kayıplarının telafi edilebilmesi için daha yüksek büyüme oranlarına ihtiyaç duyuluyor.

Çin'in küresel pazara etkisi

Hurda/demir cevheri maliyetlerinin makül seviyelerde dengelenmiş olmasının ve Çin'in küresel çelik piyasalarında karşılaştığı keskin reaksiyon sonrasında, dampingli fiyatlar konusunda daha temkinli bir tutum sergilemeye başlamasının, ithalatın gerileme eğilimi içine girmesinin, çelik sektörünün performansında belirleyici rol oynayacağı, ayrıca 2016 yılının ikinci yarısında, ertelenmiş yatırımların devreye girmesinin yurtiçi talepte ve üretimde artışı destekleyeceği tahmin ediliyor. 2016 yılında yüzde 66 seviyesinde bulunan kapasite kullanım oranının, bu yıl ham çelik üretiminin yüzde 5 artışla, 35 milyon tona ulaşacağı ve üretimde beklenen artışla birlikte, yüzde 69 seviyesine çıkacağı öngörülüyor. Belirsizlikler yüzünden, 2016 yılında yaşanan duraklamadan sonra, bu yıl ekonomik büyümeye paralel Türkiye'nin çelik tüketiminin yeniden artış trendine gireceği; fiyatların ise girdi maliyetlerindeki gevşemenin ve Çin'in kısmen pazarlardan çekilmesinin de etkisi ile daha sürdürülebilir bir çerçeveye oturacağı bekleniyor. Genel

olarak çelik tüketiminin, bu yıl da yüzde 4 artışla, 36 milyon ton seviyesinde gerçekleşeceği vurgulanıyor.

Elektrik enerjisi üzerindeki kesintiler, sektörü zorluyor

Öte yandan, kapasite kullanım oranının gerilemesine yol açan olumsuzlukların giderilerek, rekabet gücünün artırılması ve kapasite kullanım oranının yeniden yüzde 80'lere yükseltilebilmesi için, sektörün en büyük ikinci girdisi konumunda bulunan elektrik enerjisi üzerindeki 'TRT payı', 'belediye fonu', 'kayıp kaçak bedeli' gibi sektörle hiçbir ilgisi bulunmayan fon ve kesintilerin kaldırılmasına ihtiyaç duyuluyor. Bunun yanı sıra, sektörün dampingli ve devlet destekli ürünlerle rekabet etmek durumunda bırakılmamasını ve kapasitelerin etkin bir şekilde kullanılabilmesini teminen, dampingli ve devlet destekli ürün ithalatının sınırlandırılması önem arz ediyor. Ayrıca, Türkiye ile AKÇT arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın revize edilerek, yüksek katma değerli ürünlere geçiş ve elektrik ark ocaklı tesislerin sıcak metal ile desteklenmesini mümkün kılacak yatırımlara teşvik verilmesi ve ithalatı teşvik eden bir uygulama haline gelen DİR, yerli girdi kullanımını teşvik edecek şekilde revize edilmesi kapasite kullanım oranını artıracak enstrümanlar arasında görülüyor. Bugün gelinen noktada, senelerdir gündeme getirilen bu sorunların daha fazla uzatılmadan çözülmesi yönünde irade sergilenmesine ihtiyaç duyuluyor.

DAMPİNGLİ ÜRÜNLERİ SINIRLAYAN ÖNLEMLER ALINMALI

Dr. Veysel YAYAN
Türkiye Demir ve Demir Dışı Metaller
Sektör Meclisi Başkanı
TÇÜD Genel Sekreteri

Kapasite kullanım oranının gerilemesine yol açan olumsuzlukların giderilerek rekabet gücünün artırılması ve kapasite kullanım oranının yeniden yüzde 80'lere yükseltilebilmesi için elektrik enerjisi üzerindeki 'TRT payı' 'belediye fonu', 'kayıp kaçak bedeli' gibi sektörle hiçbir ilgisi bulunmayan fon ve kesintiler kaldırılmalı.

Global pazarda özellikle son yıllarda artan kapasite fazlalığı, başta Çin olmak üzere, dampingli ve devlet destekli çelik ürünleri ihracatındaki artış, hem Türkiye pazarını hem de Türkiye'nin ihracat pazarlarını tahrip ederek, Türkiye çelik sektörünü olumsuz etkiliyor. Devlettten yardım almayan sektör, iç pazarda ve ihracat pazarlarında devlet destekli ve dampingli çelik ürünleri ile rekabet etmekte zorlanıyor. Bu da son üç yıldan bu yana sektörün üretim ve ihracat alanında gerilemesine neden oluyor. Çelik ithalatının hızla artış göstermesi nedeniyle, kapasitesinin yaklaşık 19 milyon tonluk kısmını kullanamayan Türkiye, çelik ürünlerinde net ithalatçı pozisyonuna geriledi. Bu yıl yaklaşık 19 milyon ton çelik ithal etmesi beklenen Türkiye'nin yaklaşık 19 milyon tonluk kapasitesinin de atıl durumda kalacağı öngörülüyor. Özellikle son üç yıl içinde sektörün göstergeleri, oldukça negatif bir tablo ortaya koydu. Veriler, Türkiye'deki çelik üretim kapasiteleri her geçen gün daha fazla atıl durumda kalırken, güçlü iç tüketimin artan oranlarda ithalat yolu ile karşılandığını gösteriyor. Özellikle Dahilde İşleme Rejimi (DIR) ve gümrük vergileri konusunda adım atılmaması, Türkiye çelik sektörünü ve pazarını global pazardaki dampingli ve devlet destekli çeliğin daha fazla hedefi haline getirdi.

Sektör yüzde 17 geriledi

Bunun yanında 2016 yılının ilk 11 aylık dönemi itibarıyla ithalat hala yüksek seviyesini sürdürüyor. 2016 yılında Türkiye'nin çelik ürünleri ihracatı miktarı açısından 16,7 milyon ton seviyesinde sabit kalırken, değer açısından fiyatlar genel seviyesindeki gerileme nedeniyle, yaklaşık yüzde 8 düşüşle 11,7 milyar dolardan, 10,7 milyar dolara geriledi. 2012-2016 döneminde yüzde 17 gerileyen Türkiye'nin çelik ürünleri ihracatının, bu yıldan itibaren yeniden yükselme eğilimine gireceğini öngörüyoruz. İhracattaki azalmanın durmuş ve ithalatın gerilemeye başlamış olması nede-

niyle, 2016 yılında, son üç yıldan bu yana düşüş gösteren çelik ürünleri ihracatının ithalatı karşılama oranı, iki puanlık artışla, yüzde 95'ten yüzde 97'ye yükseldi. Bu yıl ise sektörün ihracatının yeniden artış eğilimine gireceği, çelik ürünleri ithalatının ve iç tüketimde ithal ürünlerin payının azalacağını öngörüyoruz.

Kayıplar telafi edilmeli

Türkiye'nin çelik üretimi ve tüketimi açısından 2016 yılının ilk yarısında ham çelik üretimi, girdi maliyetleri arasındaki hurda aleyhine olan dengesizlik ile küresel çelik üretimindeki arz fazlalığının baskısı altında kalırken, yılın ikinci yarısında demir cevheri ve kömür fiyatlarındaki artışın, elektrik ark ocaklı tesislere sağladığı nispeten avantajlı şartlara bağlı olarak, üretim artışı hızlandı. Yıla hızlı artışla giren tüketim ise ikinci yarıda ekonomideki yavaşlamaya paralel, ilk yarıdaki kazançlarını sıfırlayan bir noktada yılı tamamladı. 2016 yılında toplam ham çelik üretiminin yaklaşık yüzde 5 artışla yaklaşık 33 milyon ton, tüketim ise bir önceki yılın tüketimi ile benzer seviyelerde gerçekleşti. Yılın son çeyreğinden itibaren kömür ve demir cevheri fiyatlarındaki hareketlenmeye bağlı olarak hurda fiyatları daha rahat bir seyir izlemeye başladı. Her ne kadar son haftalarda entegre tesislerin girdi maliyetlerinde gevşeme eğilimi gözlemlense de kısa süre içinde kayda değer bir gerileme gerçekleşemeyeceği, hurda fiyatlarının karşılaştırmalı olarak bir süre daha avantajlı konumunu sürdüreceği ve bu durumun Türkiye'nin çelik üretimindeki artışı desteklemeye devam edeceği öngörülüyor. Ancak, geçen yıllarının kayıplarının telafi edilebilmesi için daha yüksek büyüme oranlarına ihtiyaç duyuluyor.

Üretimde %5 artış bekliyoruz

Hurda/demir cevheri maliyetlerinin makûl seviyelerde dengelenmiş olmasının ve Çin'in küresel çelik piyasalarında karşılaştığı keskin reaksiyon sonrasında, dampingli fiyatlar konusunda daha tem-

kinli bir tutum sergilemeye başlamasının, ithalatın gerileme eğilimi içine girmesinin, çelik sektörünün performansında belirleyici rol oynayacağı, ayrıca 2016 yılının ikinci yarısında, ertelenmiş yatırımların devreye girmesinin yurtiçi talepte ve üretimde artışı destekleyeceğini tahmin ediyoruz. 2016 yılında yüzde 66 seviyesinde bulunan kapasite kullanım oranının, bu yıl ham çelik üretiminin yüzde 5 artışıyla, 35 milyon tona ulaşacağı ve üretimde beklenen artışla birlikte, yüzde 69 seviyesine çıkacağını öngörüyoruz. Belirsizlikler yüzünden, 2016 yılında yaşanan duraklamadan sonra, bu yıl ekonomik büyümeyle paralel Türkiye'nin çelik tüketiminin yeniden artış trendine gireceği; fiyatların ise girdi maliyetlerindeki gevşemenin ve Çin'in kısmen pazarlardan çekilmesinin de etkisi ile daha sürdürülebilir bir çerçeveye oturacağını bekliyoruz. Genel olarak çelik tüketiminin, 2017 yılında da yüzde 4 artışla, 36 milyon ton seviyesinde gerçekleşeceğini öngörüyoruz.

Tedbirler alınmalı

Çin'deki yüksek kapasitenin ve iç tüketimlerindeki düşüş sebebiyle, zaman zaman ihrac pazarlarda başvurulan dumpingli satışların yarattığı baskının, global çelik sektörü için tehdit unsuru olarak varlığını sürdüreceği, ancak Çin'in Türkiye dışında tüm büyük çelik ithalatçısı ülkelerden görmüş olduğu keskin reaksiyon sonrasında, eskisi kadar rahat davranamayacağı değerlendiriliyor. Türkiye'de bu konuda yeterli tedbir alınmamış olmasının, özellikle yassı sıcak ürünlerde daha fazla olumsuzluklara yol açmasından endişe duyuluyor. Yaşanan tüm ekonomik ve siyasi olumsuzluklara rağmen, ekonomideki büyümenin devam edeceği, bu yıl Türkiye'nin AB ile yaşamakta olduğu problemlerin, tarafların meseleye sağduyulu yaklaşmasıyla aşılabacağı, ilişkilerdeki olumsuzlukların iki tarafın pozisyonlarını gözden geçirerek, karşılıklı beklentileri daha iyi değerlendirecek ve çıkmaza götürmeyecek bir yaklaşım benimsemeleri ile olumluya dönüşeceği, bunun da hem üretim artışı hem de oluşacak ilave taleple, ekonomiye ve sektöre olumlu etkilerde bulunacağı değerlendiriliyor. Politik alanda yaşanmakta olan sorunlara rağmen, bu yılın sektörün büyüme yö-

nünde gelişim göstereceğini, olumlu bir yıl olacağını tahmin ediyoruz. Diğer taraftan, 2016 yılının ikinci yarısından itibaren yükselmeye başlayan çelik fiyatlarının, bu yıl talepteki toparlanmaya, girdi maliyetlerindeki artışa ve Çin'in piyasalardaki ihtiyatlı pozisyonunu sürdürmesine bağlı olarak, yükseliş eğilimini koruyacağını öngörüyoruz.

ÇSM'ler, ihtiyaçlara cevap veriyor

Bunun yanı sıra çelik üreticileri ile tüketicileri arasında yer alan ve üretilen ticari nitelikli ürünü otomotiv, beyaz eşya, elektronik gibi sektörlerin kullanabilecekleri hale getiren çelik servis merkezleri (ÇSM) sayısı hızla artıyor. Bu yönüyle ÇSM'lerin kullanıcıya özel üretim ve işlem yapan firmalar olduğunu söylemek mümkün. ÇSM, çelik üreticileri tarafından üretilen çelik ürünlerinin üzerine ilave katma değer katan ürünleri üreten firmalar olarak da görülebilir. Sanayideki üretimde artan çeşitlilik, kullanılan girdilerde de çeşitlenmeyi beraberinde getiriyor. Bu açıdan, sanayinin değişen ve farklılaşan ihtiyaçlarına cevap verebilmek için ÇSM'lerin sayısında da hızlı bir artış yaşanıyor.

Kapasite kullanım oranının gerilemesine yol açan olumsuzlukların giderilerek, rekabet gücünün artırılması ve kapasite kullanım oranının yeniden yüzde 80'lere yükseltilebilmesi için, sektörün en büyük ikinci girdisi konumunda bulunan elektrik enerjisi üzerindeki 'TRT payı', 'belediye fonu', 'kayıp kaçak bedeli' gibi sektörle hiçbir ilgisi bulunmayan fon ve kesintilerin kaldırılmasına ihtiyaç duyuluyor. Bunun yanı sıra, sektörün dumpingli ve devlet destekli ürünlerle rekabet etmek durumunda bırakılmamasını ve kapasite-

telerin etkin bir şekilde kullanılabilmesini teminen, dumpingli ve devlet destekli ürün ithalatının sınırlandırılması önem arz ediyor.

Serbest Ticaret Anlaşması

Ayrıca, Türkiye ile AKÇT arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın revize edilerek, yüksek katma değerli ürünlere geçişe ve elektrik ark ocaklı tesislerin sıcak metal ile desteklenmesini mümkün kılacak yatırımlara teşvik verilmesi ve ithalatı teşvik eden bir uygulama haline gelen DİR, yerli girdi kullanımını teşvik edecek şekilde revize edilmesi kapasite kullanım oranını artıracak enstrümanlar arasında görülüyor. Bugün gelinen noktada, yıllardır gündeme getirilen bu sorunların daha fazla uzatılmadan çözülmesi yönünde irade sergilenmesine ihtiyaç duyuluyor.

Dünya çelik üretiminin yarısını gerçekleştiren ve global pazara Türkiye'nin toplam çelik üretiminin yaklaşık dört misli çelik ihrac eden Çin'in, maliyetlerin altında seyreden satış politikaları, küresel fiyat seviyelerini aşağı çekiyor ve devlet yardımıyla yararlanamayan Türkiye gibi pazarlardaki üreticileri tahrip ediyor. Bunun yanında büyük bir çelik üreticisi ve ithalatçısı olan ABD'nin söz konusu dumpingli ve teşvikli çelik ürünleri ithalatına karşı yüzde 520'lere varan ilave vergiler uygulamaya başlaması, Kanada, AB, Meksika, Brezilya, Hindistan, Vietnam, Pakistan, Mısır gibi çelik ithal eden çok sayıda ülkenin kendi sanayilerini korumak amacıyla hızla önlem almaları, buna karşılık Türkiye'nin bu konuda yavaş hareket ederek, dumpingli ithalatı sınırlayıcı bir önlem alamamış olması, söz konusu olumsuzluğu derinleştirdiği gözlemlendi.